

було, так, *якби вона пройшла крізь дзеркало. Вона зрозуміла, що вона була вільна*. У цьому прикладі А. Мердок використовує алюзію на твір «Аліса в Задзеркаллі», алюзія є не прямою, але завдяки авторському виділенню, створює асоціації та сприяє її співвіднесенню з оригіналом. Застосовано описовий переклад.

Подані приклади певною мірою ілюструють основні функції алюзії у текстах творів.

Загалом, під час перекладу образних засобів, що використовуються в романі А. Мердок «Чорний принц» найчастіше застосовувалися еквівалентні відповідники та такі перекладацькі трансформації як транслітерація, функціональний аналог і калькування.

Список використаної літератури:

1. Murdoch I. The Black Prince / Iris Murdoch. – London : Penguin Books, 1978. – 362 p.
2. Аникин Г. В. Современный английский роман / Аникин Г. В. – М. : Наука, 1985. – 439 с.
3. Бархударов Л. С. Язык и перевод / Бархударов Л. С. – М. : Междунар. отношения, 1985. – 340 с.
4. Чередниченко О. І. Про мову і переклад / Чередниченко О. І. – К. : Либідь, 2007. – 265 с.

Науковий керівник: викладач Опанасенко Ю. В.

А. Ю. Рева

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ПРОБЛЕМА ЗБЕРЕЖЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО СТИЛЮ АВТОРА (НА МАТЕРІАЛІ ПЕРЕКЛАДУ ТВОРУ РОАЛЬДА ДАЛЯ «МАТИЛЬДА»)

Переклад художнього тексту потребує неабиякого таланту, вміння, підготовки та креативності. Як нам відомо, в процесі написання твору будь-який автор використовує власний ідіостиль, за допомогою якого його ідентифікують у різних країнах світу. Це означає, що перекладач має зберегти та передати індивідуальний функціональний стиль письменника, застосовуючи при цьому перекладацькі трансформації, тобто – «перетворення, модифікації форми, або змісту і форми, зокрема, з метою збереження відповідності комунікативного впливу на адресатів оригіналу й перекладного тексту» [Селіванова 2012, с. 456].

Саме тому, здійснюючи переклад художнього твору, перекладач має бути ознайомлений з особливостями культури, історії, побуту та іншими чинниками, оскільки саме це підґрунтя дає змогу перекладачеві безпосередньо правильно зрозуміти та передати зміст тексту оригіналу. Авжеж, варто звернути увагу на те, що процес перекладу, як стверджує Селіванова О.О., – подвійний інтерпретаційно-породжувальний дискурс, що має два етапи [Селіванова 2008, с. 672]:

1. Сприйняття тексту оригіналу перекладачем;

2. Породження тексту перекладу у новій семіотичній формі, за допомогою суб'єктивної інтерпретації тексту оригіналу перекладом.

На наш погляд, зберегти ідіостиль письменника та здійснити переклад якнайбільш адаптовано для читача, використовуючи певні перекладацькі модифікації, надзвичайно важке, проте й цікаве завдання, яке професійний перекладач має виконати. Таким чином, *актуальність* нашої роботи полягає в дослідженні засобів та прийомів, необхідних для одночасного збереження ідіостилу та адаптування під мову перекладу.

Метою нашого дослідження є спроба зрозуміти проблему збереження та передачі ідіостилу автора під час перекладу тексту оригіналу.

Об'єктом нашого аналізу є твір Роальда Даля «Матильда» та його український переклад Віктора Морозова.

Цей відомий англійський письменник захоплює читачів по всьому світу своїм безпосереднім та простим стилем написання творів. Його книги, а зокрема, дитячі казково-фантастичні роботи, характеризуються використанням слів фамільярного та невимушеного регістру. Таким чином, перед перекладачем В. Морозовим стоїть завдання не змінювати регістр слова у перекладі, зберігаючи ідіостиль автора.

Наприклад, ...listen to this sort of **twaddle** from proud parents... (2, p. 4) // ...вслуховуючи **патякання** гордих батьків... (3, с. 6)

...reports for the **stinkers** in my class. (2, p. 5) // ...характеристики на всіх **негідників** з мого класу. (3, с. 8)

...the brilliance of their own revolting **off-spring**... (2, p. 3) // ...блискучі здібності своїх **виплодкі**... (3, с. 6)

В обох випадках слова оригіналу, як і перекладу, відносяться до фамільярного реєстру слова, що допомогло зберегти та не втратити прагматичний вплив та стилістичне забарвлення.

Протягом своєї роботи перекладач використовує конотативні оцінно-емотивні трансформації на лексичному рівні, щоб передати особливості української лінгвокультури, у цьому випадку – семантичне суфіксальне словотворення, наприклад,

fathers (2, p. 3) // **matyci** (3, с. 6)

...poisonous **little girl**... (2, p. 5) // ...надміру брудке **дівчисько**... (3, с. 7)

Також для адаптації оригінального тексту перекладач вдається до додавання лексичних одиниць, як-от,

but what they expect you to do...? (2, p. 12) // а що ж ти, **на їхню думку**, повинна робити...? (3, с. 16)

За допомогою трансформацій на прагматичному рівні перекладачу вдається зберегти стилістичне забарвлення, наприклад,

then suddenly **he struck** again (2, p. 34) // та зненацька **йому щось стрельнуло у голову** (3, с. 38)

...when there is **enough in the kitty** to buy... (2, p. 37) // ...поки не **нашкребеш** їх доволі, щоб купити... (3, с. 41)

Щоб уникнути тавтології, В. Морозов вдається до синонімічних заміन, як у наступних прикладах,

my mother **goes** to Aylesbury... (2, p. 12) // моя мама **вирушає** в Ейлсбері... (3, с. 16)

...Mr. Wormwood **barked** (2, p. 37) // ...**урвав** дочку містер Вормвуд (3, с. 40)

Отже, підбиваючи підсумки нашого дослідження, можна сказати, що перекладач, аби зберегти ідіостиль автора та водночас адаптувати текст для читача тієї чи іншої культури, застосовує перекладацькі трансформції на різноманітних рівнях. Варто також пам'ятати про збереження однакового прагматичного впливу від прочитання як оригінального тексту, так і перекладу.

Список використаної літератури:

1. Селіванова О.О. Світ свідомості в мові. Мир сознания в языке. Монографічне видання / О. О. Селіванова. – Черкаси : Ю. Чабаненко, 2012. – 488 с.
2. Dahl, Roald. MATILDA / Roald Dahl. – Puffin Modern Classics, 2004. – 240 p.
3. Роальд Дал. Матильда : роман / Роальд Дал ; пер. з англ. В. Морозова, під ред. О. Негребецького та І. Малковича. – Абагааламага, 2018. – 271 с.
4. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми / О.О. Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2008. – 712 с.

Науковий керівник: к. філол. н., доцент Рибалка Н. С.

А. О. Сорока

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ВІДТВОРЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКОГО СТИЛЮ Ч. ДІККЕНСА

Чарлз Діккенс – письменник вікторіанської епохи, який не тільки відобразив її у своїх творах і порушив проблеми, котрі хвилювали англійське суспільство, а й намагався їх розв'язувати. Великим поетом називали Діккенса його критики за легкість, із якою він володів словом, фразою, ритмом і образом, порівнюючи його за майстерністю з Шекспіром.